

రెండవ సంపుటం

కార్క్ మార్క్
పట్టుబడి
ట

విషయసూచిక

పీఠిక

xxvi

రెండవ ముద్రణకు ఉపోద్ఘాతం (ఎంగెల్స్)

xlv

రెండవ సంపుటి - పెట్టుబడి చలామణి క్రమం

మొదటి భాగం : పెట్టుబడి రూప పరివర్తనలు, వాటి ఆవృత్తులు	3
అధ్యాయం-1 : డబ్బు పెట్టుబడి ఆవృత్తి	3
I. మొదటి దశ డ-స ²	4
II. రెండవ దశ, ఉత్పాదక పెట్టుబడి విధి	12
III. మూడవ దశ, సరుకు, డబ్బు	15
IV. మొత్తం ఆవృత్తి	25
అధ్యాయం-2 : ఉత్పాదక పెట్టుబడి ఆవృత్తి	38
I. సామాన్య పునరుత్పత్తి	39
II. విస్తృత స్థాయిలో సంచయనం, పునరుత్పత్తి	51
III. డబ్బు సంచయనం	55
IV. సంచయన నిధి (Reserve Fund)	57
అధ్యాయం-3 : సరుకు పెట్టుబడి ఆవృత్తి	59
అధ్యాయం-4 : ఆవృత్తి తాలూకు మూడు సూత్రాలు	72
అధ్యాయం-5 : చలామణికి పట్టే కాలం	91
అధ్యాయం-6 : చలామణి ఖర్చులు	98
I. చలామణికయ్యే నిజమైన ఖర్చులు	98
1. కొనుగోలు, అమ్మకం కాలం	98
2. జమా ఖర్చులు (బుక్-కీపింగ్)	102
3. డబ్బు	104
II. సరుకులను నిల్వ చేసేందుకయ్యే ఖర్చులు	105
1. సాధారణంగా సరఫరా రూపొందే క్రమం	105
2. అసలైన సరుకు - సరఫరా	111
III. రవాణా ఖర్చులు	116
రెండవ భాగం : పెట్టుబడి టర్నోవరు	119

అధ్యాయం-7 : టర్నోవరు కాలం, టర్నోవర్ల సంఖ్య	119
అధ్యాయం-8 : నిశ్చల పెట్టుబడి, చలామణి పెట్టుబడి	123
I. రూపంలో తేడాలు	123
II. నిశ్చల పెట్టుబడి అంతర్భాగాలు, దాని భర్తీ, మరమ్మతు, సంచయనం	134
అధ్యాయం-9 : మదుపు పెట్టిన పెట్టుబడి సగటు టర్నోవరు, టర్నోవరు ఆవృత్తాలు	147
అధ్యాయం-10 : నిశ్చల పెట్టుబడి, చలామణి పెట్టుబడి సిద్ధాంతాలు	153
ఫిజియోక్రాట్లు, ఆడమ్ స్మిత్	
అధ్యాయం-11 : నిశ్చల మరియు చలామణి పెట్టుబడుల సిద్ధాంతాలు : రికార్డ్	177
అధ్యాయం-12 : పనికీపట్టే కాలం	189
అధ్యాయం-13 : ఉత్పత్తికి పట్టే కాలం	198
అధ్యాయం-14 : చలామణి కాలం	207
అధ్యాయం-15 : అడ్వాన్స్ చేసిన పెట్టుబడి పరిమాణంపై టర్నోవర్ కాలం నెరవే ప్రభావం	215
I. చలామణి కాలంతో సమానమైన పనికాలం	224
II. చలామణి కాలాన్ని మించి వున్న పనికాలం	228
III. చలామణి కాలంకన్నా తక్కువగా వున్న పనికాలం	233
IV. నిర్ధారణలు	236
V. ధరల మార్పు కలిగించే ప్రభావం	241
అధ్యాయం-16 : అస్థిర పెట్టుబడి టర్నోవరు	249
I. అదనపు విలువ వార్షిక రేటు	249
II. వ్యష్టి అస్థిర పెట్టుబడి టర్నోవరు	263
III. సమాజం దృష్టి నుంచి అస్థిర పెట్టుబడి టర్నోవరు	267
అధ్యాయం-17 : అదనపు విలువ చలామణి	273
I. సామాన్య పునరుత్పత్తి	278
II. విస్తృత స్థాయిలో సంచయనమూ, పునరుత్పత్తి	296
మూడవ భాగం : మొత్తం సామాజిక పెట్టుబడి యొక్క పునరుత్పత్తి చలామణి	302
అధ్యాయం-18 : ఉపోద్ఘాతం	302
I. పరిశోధితాంశం	302
II. డబ్బు పెట్టుబడి పాత్ర	305
అధ్యాయం -19 : ఈ విషయంపై మునుపటి అర్థశాస్త్రవేత్తలు	310
I. ఫిజియోక్రాట్లు	310
II. ఆడమ్ స్మిత్	313
1. స్మిత్ సాధారణ దృక్పథాలు	313
2. ఆడమ్ స్మిత్ మార్పిడి విలువను అ.పె.+అ.వి.గా విభజిస్తాడు	320
3. పెట్టుబడి యొక్క స్థిరభాగం	323

4. ఆడమ్ స్మిత్ రచనలో పెట్టుబడి, ఆదాయం	328
5. సింహావలోకనం	334
III. తదనంతర అర్థశాస్త్రవేత్తలు	338
అధ్యాయం-20 : సామాన్య పునరుత్పత్తి	341
I. సమస్య గురించిన సూత్రీకరణ	341
II. సామాజిక ఉత్పత్తిలోని రెండు శాఖలు	344
III. రెండు శాఖల మధ్య మార్పిడి	347
I (అ.పె. + అ.వి.)కి బదులుగా II స్థి.పె.	
IV. IIవ శాఖలో అంతర్గత మార్పిడి	351
జీవనావసర వస్తువులు, విలాస వస్తువులు	
V. మార్పిడికి మాధ్యస్థం వహిస్తున్న డబ్బు చలామణి	360
VI. Iవ శాఖ స్థిర పెట్టుబడి	370
VII. రెండు శాఖల్లోనూ ఆస్థిర పెట్టుబడి, అదనపు - విలువ	373
VIII. రెండు శాఖల్లోనూ స్థిర పెట్టుబడి	377
IX. ఆడమ్ స్మిత్, స్టార్బ్, రామ్సేలపై పునరావలోకనం	382
X. పెట్టుబడి, ఆదాయం : ఆస్థిర పెట్టుబడి, వేతనాలు	385
XI. నిశ్చల పెట్టుబడి భర్తీ అయ్యే క్రమం	396
1. విలువలోని తరుగుదల భాగం డబ్బు రూపంలో భర్తీ అయ్యే క్రమం	400
2. వస్తురూపంలో నిశ్చల పెట్టుబడి భర్తీ అయ్యే క్రమం	405
3. ఫలితాలు	414
XII. డబ్బు మూలపదార్థాల పునరుత్పత్తి	417
XIII. పునరుత్పత్తి గురించి డెస్టట్ డీ ట్రోసీ సిద్ధాంతం	428
అధ్యాయం-21 : విస్తృత స్థాయిలో సంచయనం మరియు పునరుత్పత్తి	437
I. Iవ శాఖలో సంచయనం	440
1. నిల్వ నిధి ఏర్పడే క్రమం	440
2. అదనంగా చేరే స్థిర పెట్టుబడి	443
3. అదనపు ఆస్థిర పెట్టుబడి	448
II. IIవ శాఖలో సంచయనం	449
III. సంచయనం : పథకంవారి చిత్రణ	453
1. మొదటి ఉదాహరణ	457
2. రెండవ ఉదాహరణ	461
3. సంచయనంలో II స్థి.పె. భర్తీ అయ్యే క్రమం	467
IV. అనుబంధ వ్యాఖ్యలు	469
రచయితల సూచిక	471
పెట్టుబడి రెండవ సంపుటంలో ఉల్లేఖించిన ప్రామాణిక రచయితల, ప్రత్రాల సూచిక	473

మొదటి భాగం

పెట్టుబడి రూప పరివర్తనలు

(Metamorphoses of Capital)

వాటి ఆవృత్తాలు (Circuits)

అధ్యాయం 1

డబ్బు పెట్టుబడి ఆవృత్తి (భ్రమణం)

పెట్టుబడి ఆవృత్త గమనం¹ మూడు దశల్లో జరుగుతుంది. 1వ సంపుటంలో చూపిన ప్రకారం, ఆ దశల పరంపరలివి :

మొదటి దశ : పెట్టుబడిదారు సరుకుల మార్కెట్లోనూ, శ్రామిక మార్కెట్లోనూ కొనుగోలుదారుగా ప్రవేశిస్తాడు. అతని డబ్బు, సరుకులుగా మారుతుంది. అంటే, అది డ (డబ్బు) - స (సరుకు) చలామణి క్రియకు లోనవుతుందన్న మాట.

రెండవ దశ : పెట్టుబడిదారు తాను కొన్న సరుకులను ఉత్పాదకంగా వినియోగిస్తాడు. అతను సరుకులను ఉత్పత్తి చేసే పెట్టుబడిదారుగా వ్యవహరిస్తాడు; అతని పెట్టుబడి ఉత్పత్తి ప్రక్రియకు లోనవుతుంది. ఫలితంగా, సరుకు ఉత్పత్తిలో వినియోగమైన మూల పదార్థాల మొత్తం విలువకన్నా ఎక్కువ విలువ గల సరుకు తయారవుతుంది.

మూడవ దశ : పెట్టుబడిదారు అమ్మకందారుగా మార్కెట్కు మళ్ళీ వస్తాడు. అతడు తన సరుకులను డబ్బుగా మార్చుకొంటాడు. అంటే అవి సరుకు - డబ్బు చలామణి క్రియకు లోనవుతాయి.

కాబట్టి, డబ్బు-పెట్టుబడి² ఆవృత్తి సూత్రమిది : డబ్బు-సరుకు...ఉత్పత్తి...సరుకు...డబ్బు... ఇక్కడ చుక్కలు చలామణి క్రమానికి అంతరాయం కలిగినట్లు సూచిస్తాయి. సరుకు, డబ్బులు అదనపు విలువ వల్ల హెచ్చిన సరుకు, డబ్బులను సూచిస్తాయి.

1. రాతప్రతి II నుంచి - ఫ్రెడరిక్ ఎంగెల్స్

2. ద్రవ్యరూప పెట్టుబడిని, డబ్బు పెట్టుబడి అనీ; సరుకు రూప పెట్టుబడిని, సరుకు పెట్టుబడి అనీ పేర్కొన్నాం - తెలుగు అనువాదం సంపాదకుడు.

రెండవ దశను అంటే, పెట్టుబడి ఉత్పత్తి క్రమాన్ని అవగాహన చేసుకోవడానికి అవసరమైన మేరకే మొదటి, మూడవ దశలను గూర్చి 1వ సంపుటంలో చర్చించడం జరిగింది. ఈ కారణాన, పెట్టుబడి, తన వివిధ దశల్లో ధరించిన వివిధ రూపాలను గురించి, అంటే తన ఆవృత్తి పునశ్చరణలో ధరించే రూపాలని, తరువాత విసర్జిస్తూ వచ్చే రూపాలను గురించి అక్కడ చర్చించలేదు. ఇప్పుడీ రూపాలనే మనం పరిశీలించనున్నాము.

ఈ రూపాలను, వాటి స్వచ్ఛ స్థితిలో ఊహించుకోవాలంటే, ఈ రూపాలు మారడంతో లేదా ఏర్పడటంతో ఎలాంటి సంబంధం లేని అంశాలన్నింటినీ మనం మొదట వదలివేయాలి. కాబట్టి, సరుకులు వాటి విలువలకే అమ్మకమవుతాయనే కాక, అది ఆసాంతం ఒకే విధమైన పరిస్థితుల్లో జరుగుతుందని కూడా మనం ముందుగా ఊహించుకొంటున్నాము. అదే విధంగా, ఆవృత్తుల గతిక్రమంలో సంభవించగల విలువ మార్పులను కూడా వదలి వేస్తున్నాము.

I. మొదటి దశ, డ (డబ్బు) - స (సరుకు)¹

డబ్బు - సరుకు ఒకానొక మొత్తం డబ్బు ఒక సరుకుల రాశిగా మారటాన్ని సూచిస్తుంది. కొనుగోలుదారు తన డబ్బును సరుకులుగా మార్చుకొంటాడు; అమ్మకందారులు తమ సరుకులను డబ్బుగా మార్చుకొంటారు. సరుకుల సాధారణ చలామణికి సంబంధించిన ఈ క్రియను, అదే సమయంలో ఒక వ్యక్తి పెట్టుబడి యొక్క స్వతంత్ర ఆవృత్తిలో ఒక విధిని నిర్వర్తించే నిర్దిష్ట భాగంగా చేస్తున్నది ఈ క్రియ స్వరూపం కాదు, దీని పాదార్థిక స్వభావం; డబ్బుతో స్థానాలను మార్చుకొనే సరుకుల నిర్దిష్ట ఉపయోగపు లక్షణం, ఈ సరుకులు ఒక వంక ఉత్పత్తి సాధనాలూ, మరో వంక శ్రమశక్తిని, అంటే సరుకుల ఉత్పత్తిలోని పాదార్థిక, వైయక్తిక కారకాలు, వీటి నిర్దిష్ట స్వభావం ఉత్పత్తి చేయవలసిన ఆయా ప్రత్యేక రకం వస్తువులకు అనుగుణంగా వుండాలి. శ్రమశక్తిని శ్ర. అనీ, ఉత్పత్తి సాధనాలను ఉ.సా. అనీ మనం పేర్కొన్నట్లయితే, కొనవలసిన సరుకుల రాశి, సరుకు అప్పుడు శ్రమ + ఉత్పత్తి సామర్థ్యంకు సమానం. దీన్ని మరింత సంక్షిప్తంగా చెప్పాలంటే సరుకు < $\frac{\text{శ్రమ}}{\text{ఉ.సా.}}$ కాబట్టి డబ్బు - సరుకును, దాని సారభూతాంశాన్ని బట్టి, ఇలా చూపుతాం : డబ్బు-సరుకు < $\frac{\text{శ్రమ}}{\text{ఉ.సా.}}$.

డబ్బు-శ్రమ, డబ్బు-ఉ.సా., ఈ రెండూ కలిసి డబ్బు-సరుకు అవుతాయి. మొత్తం డబ్బు, అంటే డబ్బు రెండు భాగాలుగా విడిపోతుంది; ఒక భాగం శ్రమశక్తిని, రెండవ భాగం ఉత్పత్తి సాధనాలను కొంటాయి. ఈ రెండు కొనుగోళ్ళ పరంపరలు పూర్తిగా భిన్నమైన మార్కెట్లకు సంబంధించినవి. ఒకటి అసలైన సరుకు మార్కెట్కు, రెండవది శ్రామిక మార్కెట్కు చెందినది.

డబ్బు సరుకుల రాశిగా మారిపోయింది. డబ్బు-సరుకు < $\frac{\text{శ్రమ}}{\text{ఉ.సా.}}$ అన్నది వాటి ఈ గుణాత్మక విభజననే కాక, ఒక అత్యంత విలక్షణమైన పరిమాణాత్మ సంబంధాన్ని కూడా తెలుపుతుంది.

తన శ్రమశక్తిని ఒక సరుకుగా అమ్మజూపే దాని సొంతదారుకు, దాని విలువను, లేక ధరను వేతనాల రూపంలో చెల్లిస్తారని మనకు తెలుసు. అంటే వేతనాలు, అదనపు శ్రమ అంతర్గతంగా వున్న ఒక నిర్దిష్ట పరిమాణంలోని శ్రమ యొక్క ధర అన్నమాట. ఉదాహరణకు, శ్రమశక్తి రోజువారీ

1. 1878లో మొదలు పెట్టిన రాతప్రతి VII ప్రారంభం.

అధ్యాయం - 2

ఉత్పాదక పెట్టుబడి ఆవృత్తి

(The Circuit of Productive Capital)

ఉత్పాదక పెట్టుబడి ఆవృత్తి (Circuit) సాధారణ సూత్రమిది: ఉపె....స' -డ' - స'...ఉపె. ఉత్పాదక పెట్టుబడి క్రియ నియమిత వ్యవధుల్లో పునఃప్రాారంభమవుతుంటుందని అది సూచిస్తుంది. అంటే, ఉత్పాదక పెట్టుబడి పునరుత్పత్తిని, లేక విలువ స్వయం విస్తరణ లక్ష్యంగా గల పునరుత్పత్తి ప్రక్రియగా సాగే దాని ఉత్పత్తి ప్రక్రియను సూచిస్తుంది; అదనపు విలువ ఉత్పత్తినే కాక, నియమిత వ్యవధుల్లో దాని పునరుత్పత్తిని, తన ఉత్పాదక రూపంలోని పారిశ్రామిక పెట్టుబడి క్రియను సూచిస్తుంది. ఈ క్రియ ఒక్కసారి మాత్రమే జరిగేది కాదు. నియమిత వ్యవధుల్లో మళ్ళీ మళ్ళీ జరిగేది. అందువల్ల, ఉత్పాదక పెట్టుబడి క్రియ పునరాారంభాన్ని దాని ప్రారంభ స్థానమే నిర్ణయిస్తుంది. స'లో ఒక భాగం (కొన్ని సందర్భాల్లో పారిశ్రామిక పెట్టుబడి మదుపునకు సంబంధించిన వివిధ శాఖల్లో) తనకు సరుకు రూపమిచ్చిన శ్రమ ప్రక్రియలోనే ఉత్పత్తి సాధనాలుగా నేరుగా తిరిగి ప్రవేశించవచ్చు. ఇందువల్ల, విలువలోని ఈ భాగాన్ని నిజమైన డబ్బుగా లేదా సంకేత రూపంలోని డబ్బుగా మార్చవలసిన అవసరం తప్పుతుందంతే. వేరు మాటల్లో చెప్పాలంటే, ఆ సరుకు చిట్టాకెక్కిన డబ్బుగా మాత్రమే స్వతంత్రంగా అభివ్యక్తమవుతుంది. విలువలోని ఈ భాగం చలామణిలో ప్రవేశించదు. ఈ విధంగా, చలామణి క్రమంలో ప్రవేశించని విలువలు ఉత్పత్తి ప్రక్రియలో ప్రవేశిస్తాయి. అదనపు ఉత్పాదితంలో భాగంగా పెట్టుబడిదారు వస్తు రూపంలో వినియోగించే స'లోని భాగానికి కూడా ఇదే వర్తిస్తుంది. కానీ ఇది పెట్టుబడిదారీ ఉత్పత్తి విషయంలో లెక్కలోకి రానంత స్వల్పంగా వుంటుంది. దీన్ని లెక్కలోకి తీసుకోవలసి వస్తే, ఒక్క వ్యవసాయ రంగంలో మాత్రమే పరిగణనకు తీసుకోదగినది.

ఈ రూపంలో రెండు విషయాలు వెంటనే కొట్టవచ్చినట్లు కనిపిస్తాయి.

మొదటి విషయం, ప్రథమ రూపమైన డ....డ'లో ఉపె క్రియ అయిన ఉత్పాదన ప్రక్రియ డబ్బు పెట్టుబడి చలామణికి అడ్డుతగులుతుంది; ఆ చలామణిలోని రెండు దశలైన డ-స కూ, స'-డ'కూ మధ్య కేవలం సంధానకర్తగా పనిచేస్తుంది. ఇక్కడ పారిశ్రామిక పెట్టుబడి యొక్క మొత్తం చలామణి ప్రక్రియ, చలామణి దశలో ఆ పెట్టుబడి మొత్తం గమనం, ఆవృత్తిని ప్రారంభించే ఉత్పాదక పెట్టుబడికీ, అదే రూపంలో ఆవృత్తిని పూర్తిచేసే ఆ ఉత్పాదక పెట్టుబడికీ మధ్య కేవలం అంతరాయంగా తత్కారణంగా వాటి మధ్య లంకెగా వుంది. ఉత్పాదక పెట్టుబడి ఆవృత్తిని ప్రారంభించిన రూపంలోనే దాన్ని పూర్తి చేస్తుంది కాబట్టి ఆ రూపంలో మళ్ళీ ఆవృత్తిని ప్రారంభిస్తుంది. అసలు

చలామణి, నియమిత వ్యవధుల్లో కొత్త పునరుత్పత్తికి తోడ్పడే సాధనంగా మాత్రమే కనిపిస్తుంది. ఈ పునఃప్రారంభం వల్ల పునరుత్పత్తి నిర్విరామంగా సాగుతుంది.

మరో విషయం, మొత్తం చలామణి, డబ్బు పెట్టుబడి ఆవృత్తిలో చలామణికి గల రూపానికి విరుద్ధమైన రూపంలో ప్రదర్శితమవుతుంది. డబ్బు పెట్టుబడి ఆవృత్తిలో చలామణి రూపమిది. డ-స-డ (డ-స' స-డ). (ఇందులో విలువ నిర్ధారణను పరిగణనకు తీసుకోలేదు) ఇక్కడ ఆ రూపం స-డ-స (స-డ' డ-స) అంటే సరుకుల సాధారణ చలామణి రూపం - ఇక్కడా విలువ నిర్ధారణను పరిగణనకు తీసుకోలేదు.

I. సామాన్య పునరుత్పత్తి

ఉపె...ఉపె -- ఈ రెండు అద్యంతాల మధ్య చలామణి రంగంలో జరిగే ప్రక్రియ, 'స'-డ'-సను మొదట పరిశీలించి చూద్దాం.

ఈ చలామణి ప్రారంభమయ్యేది, సరుకు పెట్టుబడి స'తో: స' = స+సపె = ఉపె+సపె. సరుకు పెట్టుబడి క్రియ అయిన స'-డ'ను దాని ఆవృత్తి మొదటి రూపంలో పరిశీలించాము. (దానిలో వున్న పెట్టుబడి విలువ, డబ్బు రూపంలో చేతికందినప్పుడు ఉపె కు సమానం. ఉపె ఇప్పుడు స'లోని స గా, స'లో నిక్షిప్తమై వున్న అదనపు విలువగా, ఈ అదనపు విలువ అదే పరిమాణంలోని సరుకుల అంతర్భాగంగా వుంది; దాని విలువ స.పె) అక్కడ ఈ క్రియ అడ్డుకోబడిన చలామణి రెండవ దశగా, మొత్తం ఆవృత్తి యొక్క ముగింపు దశగా వుంది. ఇక్కడ ఇది ఆవృత్తి రెండవ దశగానూ, కానీ చలామణి మొదటి దశగానూ వుంది. మొదటి ఆవృత్తి డ'తో ముగుస్తుంది. డ', ఆదిలో వున్న డ, ఈ రెండూ కూడా డబ్బు పెట్టుబడిగా మళ్ళీ రెండవ ఆవృత్తిని ప్రారంభించగలవు కాబట్టి, డ, డ'లో నిక్షిప్తమైన డ (అదనపు విలువ) రెండూ కలిసికట్టుగా తమ గతిక్రమాన్ని కొనసాగిస్తాయా, లేక దేనికది తన సొంత గతిక్రమాన్ని అనుసరిస్తాయా అని పరిశీలించవలసిన అవసరం అప్పుడు కలుగులేదు. మొదటి ఆవృత్తి పునఃప్రారంభమైనప్పుడు దాని గతిక్రమాన్ని మనం గమనించి వుంటేనే ఇది అవసరమై వుండేది. కానీ ఈ విషయాన్ని ఉత్పాదక పెట్టుబడి ఆవృత్తిలో నిర్ణయించాల్సి వుంది. ఎందువల్లనంటే, దాని తొట్ట తొలి ఆవృత్తి నిర్ణయమయ్యేది, దీన్నిబట్టే. అంతేకాక, అందులో, 'స'-డ' చలామణి మొదటి దశగా వుంటుంది. డ-స చే ఆ చలామణి పూర్తికావలసి వుంటుంది. పై సూత్రం సాధారణ ఉత్పత్తిని సూచిస్తుందా, లేక విస్తృత స్థాయిలో పునరుత్పత్తిని సూచిస్తుందా అనేది ఈ నిర్ణయంపై ఆధారపడి వుంది. ఉత్పాదక పెట్టుబడి ఆవృత్తి స్వభావం, ఈ నిర్ణయానికి అనుగుణంగా మారుతుంది.

కాబట్టి మనం మొదట ఉత్పాదక పెట్టుబడి సామాన్య పునరుత్పత్తిని పరిశీలిద్దాం. పరిస్థితులు స్థిరంగా వుంటాయనీ, సరుకులు వాటి విలువలకే అమ్మకం, కొనుగోలు అవుతాయనీ మొదటి అధ్యాయంలో మనం ఊహించుకొన్నట్లుగానే, ఇక్కడా ఊహించుకొందాం.

ఈ ఊహను ప్రాతిపదికగా తీసుకొన్నప్పుడు, మొత్తం అదనపు విలువ పెట్టుబడిదారుని వ్యష్టి వినియోగంలో ప్రవేశిస్తుంది. సరుకు పెట్టుబడి స' డబ్బుగా పరివర్తన చెందిన వెంటనే, ఆ డబ్బులో పెట్టుబడి విలువగా వున్న భాగం పారిశ్రామిక పెట్టుబడి ఆవృత్తిలో చలామణి కావడం కొనసాగుతుంది. మిగతా భాగం, అంటే డబ్బుగా మారిన అదనపు విలువ సరుకుల సాధారణ చలామణిలో ప్రవేశిస్తుంది.

అధ్యాయం - 3

సరుకు పెట్టుబడి ఆవృత్తి

సరుకు పెట్టుబడి ఆవృత్తికి సంబంధించిన సాధారణ సూత్రమిది :

స'-డ' - స.....ఉపె.....స' (C' - M' - C ... P ... C')

స' అంతకు మునుపు రెండు ఆవృత్తుల ఫలితంగానే కాక, ఆ ఆవృత్తులకు మూలంగా కూడా అగుపిస్తుంది. ఎందువల్లనంటే, ఒక పెట్టుబడికి డ-సగా వున్నది మరో పెట్టుబడికి స'-డ' అవుతుంది. ఉత్పత్తి సాధనాల్లో కనీసం కొంత భాగం, తమ ఆవృత్తులను నిర్వహిస్తున్న ఇతర వ్యక్తి పెట్టుబడులు ఉత్పత్తి చేసిన సరుకే కావడం ఇందుకు కారణం. మన ఉదాహరణనే తీసుకొందాం. ఇందులో బొగ్గ యంత్రాలు మొదలైనవి, గని యజమాని, పెట్టుబడిదారీ యంత్ర పరిశ్రమదారులు మొదలైన వారి సరుకు పెట్టుబడి. అదీ కాక, డ....డ' మొదటి పునరావృత్తిలోనే, డబ్బు పెట్టుబడి యొక్క ఈ రెండవ ఆవృత్తి పూర్తికాకముందే, ఉపె....ఉపె ఆవృత్తే కాక, స'.....స' ఆవృత్తి కూడా జరిగిపోయిందని ఊహించుకొంటున్నామని అధ్యాయం-1 (4)లో నిరూపించాము.

పునరుత్పత్తి విస్తృత స్థాయిలో జరిగితే, అంతిమ స' మొదటి స' కన్నా ఎక్కువగా వుంటుంది. కాబట్టి దాన్ని స"గా సూచించవలసి వుంటుంది.

మూడవ రూపానికి, మొదటి రెండు రూపాలకు మధ్య గల భేదమిది :

మొదటి విషయం : ఇక్కడ మొత్తం చలామణి తన రెండు విరుద్ధ దశలతో ఆవృత్తిని ప్రారంభిస్తుంది. కాని, 1వ రూపంలో చలామణికి ఉత్పాదక ప్రక్రియ వల్ల అంతరాయమేర్పడుతుంది. 2వ రూపంలో, పరస్పర పూరకమైన రెండు దశలు గల చలామణి, పునరుత్పత్తి ప్రక్రియను ఆచరణలోకి తెచ్చే సాధనంగా మాత్రమే కనిపిస్తుంది, కాబట్టి అది ఉపె....ఉపె మధ్య అనుసంధాయక గమనమవుతుంది. డ....డ' విషయంలో చలామణి రూపమిది : డ....స.... స'-డ' = డ-స - డ. ఉపె.... ఉపె విషయంలో దాని రూపం తలకిందులుగా వుంటుంది. అది స'-డ'. డ-స = స - డ-స. పోతే స'-స' విషయంలో కూడా దాని రూపమిదే.

రెండవ విషయం : 1వ, 2వ ఆవృత్తులు మళ్ళీ జరిగినప్పుడు, తుది స్థానాలైన డ, ఉపె'లు కొత్త ఆవృత్తికి ప్రారంభక స్థానాలయినప్పటికీ, డ', ఉపె'లు ఏ రూపంలో ఉత్పత్తి అయ్యాయో ఆ రూపం అదృశ్యమవుతుంది. డ' = డ + డ, ఉపె' = ఉపె + అపె -- ఇవి డ గాను ఉపె గాను కొత్త ప్రక్రియను ప్రారంభిస్తాయి. కానీ 3వ రూపంలో ఈ ఆవృత్తి అదే స్థాయిలో పునఃప్రారంభమయినప్పటికీ ప్రారంభ స్థానం స ను స'గా పేర్కొనవలసి వుంటుంది. దానికి కారణమిది : 1వ రూపంలో, డ' ఒక కొత్త ఆవృత్తిని డ'గా ప్రారంభించిన వెంటనే, అది డబ్బు పెట్టుబడి డ గా, అదనపు విలువను ఉత్పత్తి

చేయడానికై డబ్బు రూపంలో పెట్టుబడి విలువ మదుపుగా పనిచేస్తుంది. ఇలా మదుపు పెట్టిన పెట్టుబడి విలువ పరిమాణం. మొదటి ఆవృత్తిలో సాధించిన విలువ పెరుగుదల వల్ల హెచ్చింది. కాని, మదుపు పెట్టిన డబ్బు పెట్టుబడి 422 పౌండ్లయినా లేక 500 పౌండ్లయినా, అది మామూలు పెట్టుబడి విలువగా వుందనే వాస్తవం మారదు. డ' స్వయం విస్తృతమైన పెట్టుబడిగా లేక అదనపు విలువను తనలో పొందుపరుచుకొన్న పెట్టుబడిగా, పెట్టుబడి సంబంధంగా ఇక వుండదు. నిజానికి, తన ప్రక్రియలోనే అది తన్ను తాను విస్తృతపరచుకోవలసి వుంటుంది. ఉపె....ఉపె'కు కూడా ఇదే వర్తిస్తుంది. ఉపె' స్థిరంగా ఉపె గా, అదనపు విలువను ఉత్పత్తి చేయవలసి వున్న పెట్టుబడి విలువగా పని చేస్తూనే వుండాలి, తన ఆవృత్తిని పునఃప్రారంభించాలి.

ఇందుకు భిన్నంగా సరుకు పెట్టుబడి తన ఆవృత్తిని కేవలం పెట్టుబడి విలువతో ప్రారంభించదు. సరుకు రూపంలో పెరిగిన పెట్టుబడి విలువతో ప్రారంభిస్తుంది. కాబట్టి, సరుకుల రూపంలో వున్న పెట్టుబడి విలువ ఆవృత్తి మాత్రమే కాక, అదనపు విలువ ఆవృత్తి కూడా ప్రారంభం నుంచే అందులో చేరి వుంది. అందువల్ల, ఈ రూపంలో సామాన్య పునరుత్పత్తి జరిగితే, అంతిమ స్థానంలో వున్న ' ప్రారంభ స్థానంలో వున్న 'కు సమానమైన పరిమాణంలో వుంటుంది. అదనపు విలువలో కొంత భాగం పెట్టుబడి ఆవృత్తిలో ప్రవేశిస్తే, ఆవృత్తి ముగింపులో 'కు మారు, ' అంటే మరింత విస్తృతమైన ' ప్రత్యక్షమవుతుంది. కానీ తదుపరి ఆవృత్తి మళ్ళీ ' తో ప్రారంభమవుతుంది. ఇవి మునుపటి ఆవృత్తిలోని ' కన్నా ఎక్కువ పరిమాణం గల ' అంతే. దానిలో పోగయిన పెట్టుబడి విలువ మునుపటికన్నా ఎక్కువ. కాబట్టి అది సాపేక్షంగా అధికమైన, కొత్తగా సృష్టి అయిన అదనపు విలువతో తన కొత్త ఆవృత్తిని ప్రారంభిస్తుంది. ఏ పరిస్థితిలో కూడా ' ఎల్లప్పుడూ పెట్టుబడి విలువ + అదనపు విలువకు సమానమైన సరుకు పెట్టుబడిగా ఆవృత్తిని ప్రారంభిస్తుంది.

ఉత్పత్తి సాధనాలు ఇతర పారిశ్రామిక పెట్టుబడి ఉత్పాదితంగా వున్న మేరకు, వ్యష్టి పారిశ్రామిక పెట్టుబడి తాలూకు ఆవృత్తిలో ' గా ' ఈ పెట్టుబడి రూపంగా కాక, మరేదో పారిశ్రామిక పెట్టుబడి రూపంగా ప్రత్యక్షమవుతుంది. మొదటి పెట్టుబడికి సంబంధించిన డ-స క్రియ (అంటే డ-ఉసా రెండవ పెట్టుబడికి ' - డ' అవుతుంది)

చలామణి క్రియ డ-స < శ్రమ లో, శ్ర, ఉసా, ఈ రెండూ ఒకే విధమైన సంబంధాలు గలవి. ఎందువల్లనంటే, అవి, వాటి అమ్మకందారుల చేతిలోని సరుకులు - వారు తమ శ్రమ శక్తిని అమ్ముకొనే కార్మికులు, ఉత్పత్తి సాధనాలను అమ్ముకొనే వాటి సొంతదారులు. కొనుగోలుదారుని డబ్బు ఇక్కడ డబ్బు పెట్టుబడిగా పని చేస్తుంది. శ్ర, ఉసా లను అతడు కొనే వరకు అవి అతనికి కేవలం సరుకులుగానే వుంటాయి. కాబట్టి డబ్బు రూపంలో వున్న అతని పెట్టుబడికి అవి ఇతరుల సరుకులుగా ఎదురయినంత కాలం అవి అతని దృష్టిలో సరుకులే. ఉసా కు, శ్ర కు మధ్య ఒక్క విషయంలో మాత్రమే తేడా వుంది - ఉసా దాని అమ్మకందారుని పెట్టుబడి ధరించిన సరుకు రూపమైతే, అది అతని చేతిలోని ' గా, కాబట్టి పెట్టుబడిగా వుండవచ్చు. కానీ శ్ర శ్రామికునికి ఎల్లప్పుడూ సరుకే తప్ప మరొకటి కాదు. అది దాని కొనుగోలుదారు చేతిలో మాత్రమే, ఉపెలో అంతర్భాగంగా, పెట్టుబడి అవుతుంది.

అధ్యాయం - 4

ఆవృత్తి తాలూకు మూడు సూత్రాలు (The three formulas of the Circuit)

“మొత్తం చలామణి” క్రమానికి మొ.చ.ను సంకేతంగా వాడుతూ, ఈ మూడు సూత్రాలనూ క్రింది విధంగా చూపవచ్చు.

- I. డ -స....ఉపె....స'-డ'
- II. ఉపె....మొచ....ఉపె
- III. మొచ....ఉపె (స')

ఈ మూడు రూపాలను సమ్మిళితం చేస్తే, ఈ క్రమ పూర్వావసరాలన్నీ ఈ క్రమం ఫలితంగా, ఈ క్రమమే సృష్టించిన పూర్వావసరాలుగా కనిపిస్తాయి. ప్రతి అంశమూ ఒక ప్రారంభ స్థానంగా, మధ్యలో గడిచిపోతున్న స్థానంగా, తిరిగి చేరుకున్న స్థానంగా కనిపిస్తుంది. ఈ మొత్తం క్రమం ఉత్పత్తి, చలామణి క్రమాల ఏకతగా అగుపిస్తుంది. ఉత్పత్తి క్రమం చలామణి క్రమ సంధానకర్తగా, చలామణి క్రమం ఉత్పత్తి క్రమ సంధాన కర్తగా అవుతోంది.

ఈ మూడు ఆవృత్తులకు ఒక ఉమ్మడి లక్షణముంది : అది నిర్ణాయక ప్రయోజనంగా, మీరరాని ప్రేరణగా వున్న విలువ స్వయం విస్తరణ. I వ సూత్రంలో, ఇది తద్రూపంలో వ్యక్తీకరింపబడింది. II వ సూత్రం - అదనపు విలువను సృష్టించే అసలు ప్రక్రియ అయిన ఉపెతో ప్రారంభమవుతుంది. III వ సూత్రంలో ఆవృత్తి స్వయం విస్తృత విలువతో ప్రారంభమై, గమనం అదే స్థాయిలోనే తిరిగి జరిగినా, నూతన స్వయం విస్తృత విలువతో పూర్తి అవుతుంది.

స-డ కొనుగోలుదారుకు డ-స అవుతుంది : డ-స అమ్మకందారుకు స-డ అవుతుంది. కాబట్టి, పెట్టుబడి చలామణిలో సరుకుల సాధారణ రూపపరివర్తన మాత్రమే ప్రదర్శితమవుతుంది. చలామణిలోని మొత్తం డబ్బుకు సంబంధించి ఈ సందర్భంగా రూపొందించిన నియమాలు (పెట్టుబడి, సం. I అధ్యాయం III, 2వ విభాగం) ఇక్కడ చెల్లుతాయి. కానీ, రూపానికి సంబంధించిన ఈ అంశానికి అంటిపెట్టుకోకుండా మనం వేరు వేరు వ్యష్టి పెట్టుబడుల రూప పరివర్తనల మధ్య గల వాస్తవ సంబంధాన్ని పరిశీలించినట్లయితే, వేరు మాటల్లో చెప్పాలంటే, మొత్తం సామాజిక పెట్టుబడి పునరుత్పత్తి క్రమంలోని పాక్షిక గమనాలైన వ్యష్టి పెట్టుబడి ఆవృత్తుల మధ్య సంబంధాన్ని లోతుగా పరిశీలించినట్లయితే, డబ్బు, సరుకులు కేవలం రూపాంతరం చెందడమే ఈ సంబంధానికి కారణం కాదని తేలుతుంది.

నిరంతర భ్రమణంలో వున్న ఒక వృత్తంలో ప్రతి బిందువు ఏకకాలంలో బయలుదేరే బిందువు,

తిరిగి వచ్చిన బిందువు కూడా. వృత్త భ్రమణాన్ని ఆపితే, బయలుదేరే బిందువు ప్రతి ఒక్కటీ తిరిగి వచ్చిన బిందువు కాదు. ఆ విధంగా ప్రతి విడి విడి ఆవృత్తిలో ఇతర ఆవృత్తులు గర్భితమే (అంతర్లీనం) కాక, ఒక రూపంలో పునరావృత్తి ఇతర రూపాల్లో ఆవృత్తి అవుతుంది కూడా అని మనం తెలుసుకున్నాము. కాబట్టి, భేదమంతా కేవలం రూపసంబంధమైనదిగా, లేక పరిశీలకునికి మాత్రమే సంబంధించిన కేవల ఆత్మాశ్రయ భేదంగా కనిపిస్తుంది.

ఈ ఆవృత్తుల్లో ప్రతి ఒక్కటీ, వివిధ వ్యష్టి పారిశ్రామిక పెట్టుబడుల ప్రత్యేక గమన రూపంగా పరిగణించబడుతున్నందు వల్ల, ఈ భేదం ఎల్లప్పుడూ ఒక వ్యష్టి భేదంగా మాత్రమే వుంటుంది. కానీ వాస్తవంలో ప్రతి వ్యష్టి పారిశ్రామిక పెట్టుబడి ఏకకాలంలో ఈ మూడు ఆవృత్తులలోనూ వుంటుంది. ఈ మూడు ఆవృత్తులూ - పెట్టుబడి మూడు రూపాలు ధరించే ఈ పునరుత్పత్తి రూపాలూ - నిరంతరం పక్క పక్కనే సాగుతుంటాయి. ఉదాహరణకు, పెట్టుబడి విలువలో, సరుకు పెట్టుబడి విధిని నిర్వహించే ఒక భాగం డబ్బు పెట్టుబడిగా పరివర్తన చెందుతుంది. కానీ, అదే సమయంలో మరో భాగం ఉత్పత్తి ప్రక్రియ నుంచి బయటికి వచ్చి ఒక కొత్త సరుకు పెట్టుబడిగా చలామణి క్రమంలో ప్రవేశిస్తుంది. ఆ విధంగా స'...స' రూపంలోని ఆవృత్తి నిరంతరాయంగా సాగుతుంటుంది; మిగతా రెండు రూపాలూ కూడా అంతే. పెట్టుబడి యొక్క ఈ మూడు రూపాల పరివర్తనా, ఈ మూడు దశలను అది వరుసగా గడవడమూ ఎంత నిరంతరాయంగా జరుగుతుందో, ఈ రూపాలూ, దశల్లోని ప్రతి ఒక్కదానిలో పెట్టుబడి పునరుత్పత్తి కూడా అంత నిరంతరాయంగా జరుగుతుంది.

పెట్టుబడి విలువ మొత్తం పరిమాణం, డబ్బు పెట్టుబడిగానో, ఉత్పాదక పెట్టుబడిగానో లేదా సరుకు పెట్టుబడిగానో పనిచేస్తుందని మనం ఈ విశ్లేషణలో ఊహించుకొన్నాము. ఉదాహరణకు, ముందు పేర్కొన్న 422 పౌండ్లు మొదట పూర్తిగా పెట్టుబడిగా వుంది. తరువాత ఆ మొత్తాన్ని మనం పూర్తిగా ఉత్పాదక పెట్టుబడిగా మార్చాము. ఆఖరుకు సరుకు పెట్టుబడిగా, 500 పౌండ్లు విలువగల నూలుగా మార్చాము. (దీనిలో 78 పౌండ్ల అదనపు విలువ కూడా ఉంది) ఇక్కడ వివిధ దశలు కేవలం అంతరాయాలే. ఉదాహరణకు, ఆ 422 పౌండ్లు డబ్బు రూపంలో వున్నంతకాలం, అంటే డ-స (డ్ర+ఉసా) రూపంలో కొనుగోళ్ళు జరిగే వరకు, మొత్తం పెట్టుబడి డబ్బు పెట్టుబడిగానే వుంది. డబ్బు పెట్టుబడిగానే పనిచేస్తుంది. అది ఉత్పాదక పెట్టుబడిగా మారిన వెనువెంటనే, డబ్బు పెట్టుబడి విధులను గాని, సరుకు పెట్టుబడి విధులను గాని నిర్వహించదు. పెట్టుబడి తన చలామణి దశలు రెంటిలో దేనిలోనైనా సరే, అంటే డ గానో, లేక స' గానో పని చేయనారంభించిన వెంటనే మొత్తం ఉత్పత్తి ప్రక్రియకు అంతరాయం ఏర్పడిన విధంగానే, అది ఉత్పాదక పెట్టుబడిగా మారినప్పుడు మొత్తం చలామణి క్రమం ఆగిపోతుంది. కాబట్టి ఉపె....ఉపె అన్న ఆవృత్తి, నియమిత కాలానుసారం జరిగే ఉత్పాదక పెట్టుబడి పునరావిర్భావాన్ని మాత్రమే తెలుపదు. చలామణి క్రమం పూర్తి అయ్యేదాకా, పెట్టుబడి విధి అయిన ఉత్పత్తి ప్రక్రియకు ఎదురయ్యే అంతరాయాన్ని కూడా చూపుతుంది. ఉత్పత్తి అవిచ్ఛిన్నంగా సాగడానికి బదులు, ఆగి ఆగి జరుగుతుంది. చలామణి రెండు దశలు త్వరగా గడుస్తాయా లేక నిదానంగా గడుస్తాయా అనేదాన్ని బట్టి వుండే యాదృచ్ఛిక వ్యవధులలో మాత్రమే అది పునః ప్రారంభమవుతుంది. ఉదాహరణకు ప్రైవేటు ఖాతాదారుల కోసం మాత్రమే పనిచేసే చైనా హస్త కళాకారునికి ఇది వర్తిస్తుంది. కొత్త ఆర్డరు పొందే వరకు అతని ఉత్పాదక ప్రక్రియ ఆగిపోతుంది.

అధ్యాయం - 5

చలామణికి పట్టే కాలం¹

(The Time of Circulation)

“ఉత్పత్తి రంగంగుండా, చలామణి రంగంలోని రెండు దశలగుండా పెట్టుబడి గమనం వరుసగా నియత కాలాల్లో జరుగుతుందని చూశాము. ఉత్పత్తి రంగంలో దాని గమన కాలం దాని ఉత్పత్తికి పట్టే కాలం, చలామణి రంగంలో అది వున్న కాలం దాని చలామణి కాలం. కాబట్టి, అది తన ఆవృత్తిని నిర్వర్తించడానికయ్యే మొత్తం కాలం దాని ఉత్పత్తి, చలామణి కాలాలు రెంటి మొత్తానికి సమానం.

ఉత్పత్తి కాలంలో సహజంగా, శ్రమ ప్రక్రియ కాలం చేరి వుంటుంది. కానీ, ఉత్పత్తి కాలం శ్రమ ప్రక్రియ కాలంలో ఇమడదు. స్థిర పెట్టుబడిలో ఒక భాగం యంత్రాలు, భవనాలు మొదలైన శ్రమ పరికరాల రూపంలో వుంటుందనీ, పూర్తిగా అరిగిపోయేదాకా అవి పదే పదే సాగే అదే శ్రమ ప్రక్రియలకు వినియోగమవుతాయని గుర్తుంచుకోవాలి. శ్రమ ప్రక్రియకు నియత కాలాల్లో సంభవించే అంతరాయాలు, ఉదాహరణకు, రాత్రి విరామాలు ఈ శ్రమ పరికరాల పనికి అంతరాయమవుతాయి. కానీ, ఉత్పత్తి స్థలంలో వాటి ఉనికికి అడ్డురావు. అవి పనిచేస్తున్నప్పుడూ, పని చేయనప్పుడూ ఆ స్థలంలోనే వుంటాయి. మరోవైపు, ఉత్పత్తి ప్రక్రియ మార్కెట్ నుంచి రోజువారీ సరఫరాల యాదృచ్ఛిక పరిణామాలపై ఆధారపడకుండా, ముందుగా నిర్ణయించుకొన్న స్థాయిలో ఎక్కువ కాలమో, లేక తక్కువ కాలమో కొనసాగాలంటే, పెట్టుబడిదారు నిర్దిష్ట పరిమాణంలో ముడి పదార్థాలను, సహాయక సామాగ్రిని సిద్ధంగా వుంచుకోవాలి. ఈ ముడి పదార్థాలూ మొదలైనవి ఉత్పాదనకు మెట్టు మెట్టుగా మాత్రమే వినియోగింపబడతాయి. కాబట్టి వాటి ఉత్పాదన కాలానికి, అవి పనిచేసే కాలానికీ మధ్య తేడా వుంది.² కాబట్టి, సాధారణంగా కింద పేర్కొన్నవన్నీ కలిపి ఉత్పత్తి సాధనాల ఉత్పాదన కాల మవుతాయి : 1) అవి ఉత్పత్తి సాధనాలుగా పనిచేసే కాలం, కాబట్టి ఉత్పాదక ప్రక్రియలో పనిచేసే కాలం. 2) ఉత్పాదక ప్రక్రియకు ఆ విధంగా ఆ ప్రక్రియలో మూర్తీభవించిన ఉత్పత్తి సాధనాల పనికి, అంతరాయం కలిగించే విరామ కాలాలు. 3) ఆ ఉత్పాదన ప్రక్రియకు పూర్వావసరాలుగా వాటిని

1. రాతప్రతి IV ప్రారంభం - ఫ్రెడరిక్ ఎంగెల్స్
 2. ఇక్కడ ఉత్పాదన కాలం అనే మాట కర్పూర్ణకంగా వాడబడింది. ఉత్పత్తి సాధనాల ఉత్పాదన కాలం అంటే ఇక్కడ, వాటి ఉత్పాదనకు పట్టే కాలమని అర్థం కాదు. ఒకానొక సరుకు ఉత్పాదన క్రమంలో అవి పొల్లనే కాలమని దాని అర్థం. - ఫ్రెడరిక్ ఎంగెల్స్

సిద్ధంగా వుంచిన కాలం; అలా సిద్ధంగా వుంచినందువల్ల అవి అప్పటికీ ఉత్పాదక పెట్టుబడిగా వుంటాయి కానీ ఇంకా ఉత్పాదన ప్రక్రియలో ప్రవేశించి ఉండవు.

ఇంతవరకు మనం గమనించిన తేడా, ప్రతి సందర్భంలోనూ, ఉత్పాదక పెట్టుబడి ఉత్పాదన రంగంలో వున్న కాలానికీ, అసలు ఉత్పాదన ప్రక్రియలో అవి వున్న కాలానికీ మధ్య గల తేడా. కానీ ఉత్పాదన ప్రక్రియే శ్రమ ప్రక్రియలోని అంతరాయాలకు, ఆ విధంగా శ్రమ కాలంలోని అంతరాయాలకు కారణం కావచ్చు. మరింత మానవ శ్రమ ప్రమేయం లేకుండానే, శ్రమ గ్రహీత వస్తువు భౌతిక క్రమాల క్రియలకు లోనయ్యే విరామ కాలాలే ఈ అంతరాయాలు, శ్రమ ప్రక్రియకు, ఆ విధంగా శ్రమ పరికరాలుగా ఉత్పత్తి సాధనాల పనికి అంతరాయం కలిగినప్పటికీ, ఉత్పత్తి ప్రక్రియ, ఆ విధంగా ఉత్పత్తి సాధనాల పని ఈ సందర్భంలో కొనసాగుతుంది. ఉదాహరణకు విత్తిన తరువాత ధాన్యానికీ, పాతరలో పులుస్తున్న ద్రాక్ష సారాయికీ, తోళ్ళ ఫ్యాక్టరీల వంటి అనేక ఫ్యాక్టరీల్లోని శ్రమ సామాగ్రికీ ఇది వర్తిస్తుంది. ఈ వస్తువులు రసాయన క్రమాల క్రియకు లోనవుతున్నాయి. ఈ సందర్భంలో, ఉత్పాదన కాలం శ్రమ కాలంకన్నా ఎక్కువ. శ్రమ కాలానికి మించి అదనంగా వున్న ఉత్పాదన కాలమే ఈ రెంటి మధ్య గల తేడా. ఉత్పాదన ప్రక్రియలో పని చేయకుండా ఉత్పాదక పెట్టుబడి ఉత్పాదన రంగంలో గుప్తంగా వుంచటం లేదా శ్రమ ప్రక్రియలో పాల్గొనకుండా ఉత్పాదన ప్రక్రియలో అది పనిచేయటం, ఈ అదనపు కాలానికి ఎల్లప్పుడూ మూలం.

గుప్త పెట్టుబడిలో ఉత్పాదన ప్రక్రియకు పూర్వావసరంగా సిద్ధంగా వుంచిన భాగం - ఉదాహరణకు నూలు మిల్లులోని పత్తి, బొగ్గు మొదలయినవి - ఉత్పాదితాల లేదా విలువల సృష్టికర్తగా వ్యవహరించదు. అది నిష్క్రియంగా వున్న పెట్టుబడి - అలా నిష్క్రియంగా వుండటం ఉత్పత్తి ప్రక్రియ నిరంతరాయ గమనానికి తప్పనిసరి అయినప్పటికీ, ఉత్పాదక సరఫరాలను (గుప్త పెట్టుబడి) నిల్వచేసి వుంచడానికి అవసరమైన భవనాలు, సాధనాలు మొదలైనవి ఉత్పాదన ప్రక్రియకు తప్పనిసరియైనవి. అందువల్ల అవి మదుపు పెట్టిన ఉత్పాదక పెట్టుబడి అంతర్భాగాలు, అవి ప్రాథమిక దశలో, ఉత్పాదకమైన అంతర్భాగాలను భద్రపరచే తమ విధులను నిర్వర్తిస్తాయి. ఈ దశలో శ్రమ ప్రక్రియలు అవసరం కాబట్టి, వాటివల్ల ముడిపదార్థాలు మొదలైన వాటి ధర పెరుగుతుంది. కాని అవి ఉత్పాదక శ్రమ; అదనపు విలువను ఉత్పత్తి చేస్తాయి. ఎందువల్లనంటే, తక్కిన అన్ని రకాల వేతన శ్రమలాగానే ఈ శ్రమలో ఒక భాగానికి డబ్బు చెల్లించబడును. మొత్తం ఉత్పాదక ప్రక్రియలోని ఈ మామూలు అంతరాయాలు, ఉత్పాదక పెట్టుబడి పని చేయని మధ్యంతర కాలాల విలువనూ సృష్టించవు, అదనపు విలువనూ సృష్టించవు. రాత్రిళ్ళు కూడా పనిచేయించాలన్న ఆకాంక్షకు కారణమిదే. (సం. 1, పెట్టుబడి, VIII, 4)¹

ఉత్పత్తి ప్రక్రియలోనే శ్రమ గ్రహీత వస్తువు లోనయ్యే శ్రమ కాల విరామాలు విలువను గానీ, అదనపు విలువను గానీ సృష్టించవు. కాని అవి ఉత్పాదితాన్ని పురోగమింప చేస్తాయి; దాని జీవితంలో భాగమవుతాయి. ఆ క్రమాన్ని అది గడవక తప్పదు. పరికరాలూ వగైరాల విలువ, అవి పనిచేసిన మొత్తం కాలానికి అనుగుణమైన నిష్పత్తిలో ఉత్పాదితానికి బదిలీ అవుతుంది. శ్రమే ఉత్పాదితాన్ని ఈ

1. తెలుగు ముద్రణ, అధ్యాయం X, - 4 - సం.

End of Preview.

Rest of the book can be read @

<http://kinige.com/book/Pettubadi+Rendava+Samputa>

[m](#)

* * *